

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Kulturális tanulmányok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Kulturális turizmus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Vallási turizmus						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Lupescu Mária-Magdolna egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Lupescu Mária-Magdolna egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	III	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					60
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					52
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					42
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	154				
3.8 A félév össz-óraszám	56(fizikai)+154(konven.) = 210				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • hasznos, ha a hallgató kulturális turizmus alapismeretekkel rendelkezik
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • legalább egy idegen nyelv ismerete erősen ajánlott

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • a jelenlét erősen ajánlott
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • 70%-os jelenlét kötelező • a szemináriumi könyvészet ismerete kötelező • aktív részvétel

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • fogalmi és tárgyi ismeretek elsajátítása • a tárgy ismeretéhez szükséges módszerek elsajátítása • a módszerek helyes használata a szakmán belül • képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában • a vallásos események, zárandoklatok elemzése, megfelelő értékelése, kontextusba helyezése • esettanulmányok feldolgozása és értékelése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Jelen tantárgy elsősorban a kulturális turizmus szakirányosok számára készült, de fakultatív tantárgyként mindazon hallgatók felvehetik, akik a vallásos célzatú turizmus története iránt érdeklődnek. A tárgy általános célkitűzése, hogy a hallgatók megismerjék a turizmus és vallás összefüggéseit, lássák és értsék azok kölcsönhatását, valamint képesek legyenek a vallást, mint a turizmus egyik meghatározó erőforrását szemlélni. • Ehhez biztosan kell tájékozódniuk a vallásos turizmus hazai és nemzetközi szakirodalmában, ismerniük kell a kínálat fő területeit, a kereslet trendjeit és gazdasági vonatkozásait. • A kurzus során elsajátított elméleti ismeretek megteremtik azt az alapot, amin a vallásos turizmus gyakorlatát tudják vizsgálni.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Kívánatos cél, hogy a hallgatók képesek legyenek a kritikus gondolkodásra, és kreativitásuk fejlődjék. • Lényeges, hogy felismerjék a vallás értékmentő szerepét, és legyenek tisztában a turizmus szerepével ezen a területen. • Szakmaspecifikus ismeretek elsajátítása: Valláselméleti és vallástörténeti ismeretek, valamint a szakrális kultúra elmélete és története.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. TÉMA: Bevezetés - a vallási turizmus meghatározása; a definíció szűkebb és tágabb értelmezése; a vallási turizmus historiográfiája	Vetített előadás, Kommunikáció	
2. TÉMA: A vallási turizmus története I. Ókor és középkor	Vetített előadás, Kommunikáció	
3. TÉMA: A vallási turizmus története II. Újkor	Vetített előadás, Kommunikáció	
4. TÉMA: A vallási turizmus története III. Jelenkor	Vetített előadás, Kommunikáció	

5. TÉMA: A vallási turizmus típusai I. Zarándoklat	Vetített előadás, kommunikáció	
6. TÉMA: A vallási turizmus típusai II. Vallási eseményekre történő utazás és kulturális vallási turizmus	Vetített előadás, Kommunikáció	
7. TÉMA: Zsidó vallási turizmus	Vetített előadás, Kommunikáció	
8. TÉMA: Iszlám vallási turizmus	Vetített előadás, Kommunikáció	
9. TÉMA: Hindu vallási turizmus	Vetített előadás, kommunikáció	
10. TÉMA: Keresztény vallási turizmus I/1. Katolikus	Vetített előadás, kommunikáció	
11. TÉMA: Keresztény vallási turizmus I/2. Katolikus	Vetített előadás, kommunikáció	
12. TÉMA: Keresztény vallási turizmus II. Ortodox	Vetített előadás, kommunikáció	
13. TÉMA: Keresztény vallási turizmus III. Görög-katolikus	Vetített előadás, kommunikáció	
14. TÉMA: A vallási turizmus, mint turisztikai termék	Vetített előadás, kommunikáció	

Könyvészet

- Badone, Ellen – Sharon R. Roseman (eds.): *Intersecting Journeys: The Anthropology of Pilgrimage and Tourism*. Champagne, University of Illinois, 2004.
- Bálint Sándor – Barna Gábor: *Búcsújáró magyarok. A magyarországi búcsújárás története és néprajza*. Szent István Társulat, Budapest, 1994.
- Cohen, Erik: *Contemporary Tourism: Diversity and Change*. Oxford: Elsevier, 2004.
- Dallen J., Timothy – Daniel H. Olsen: *Tourism, religion and spiritual journeys*. Routledge, 2006.
- Egan, Keith J.: "From medieval pilgrimage to religious tourism: the social and cultural economics of piety." *Journal for the Scientific Study of Religion*, 43.1 (2004): 152-163.
- Husz Mária: *Hét fejezet a kulturális örökségturizmusról*. Pécs, PTE, 2007 (kijelölt fejezetek).
- McKelvie, J.: „Religious tourism.” *Travel and Tourism Analyst*, 5.4 (2005): 1-47.
- Mester Tünde: „Vallási turizmus.” *Turizmus Bulletin*, 10.2 (2006).
- Michalkó Gábor: *A turizmus elmélet alapjai*. Budapest, Kodolányi János Főiskola, 2004 (kijelölt fejezetek).
- Pusztai Bertalan: „Búcsújárásból vallási turizmusba. A modern turizmus egy formájának kialakulása.” In: S. Lackovits E. - Mészáros V. (szerk): *Népi vallásosság a Kárpát-medencében 6./1-2*. Veszprém, Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság, 2004., I, 421-433. p.
- Uő: „Aszketikus zarándokok és élvhajhász turisták.” In: Barna G. (szerk): *"...szolgálatra ítéltél..." Bálint Sándor emlékkönyv*. Szeged, Lazi, 2004, 112-119. p.
- Uő: „Vallás és turizmus.” In: Fejős Z. (szerk): *A turizmus mint kulturális rendszer*. Bp., Néprajzi Múzeum, 1998, 13-23. p.
- Razaq, Raj – Nigel D. Morpeth: *Religious tourism and pilgrimage festivals management: an international perspective*. CABI, 2007.
- Rinschede, Gisbert: „Forms of religious tourism.” *Annals of Tourism Research*, 19.1 (1992): 51-57.
- Smith, Melanie – N. MacLeod – M. Hart Robertson: *Key Concepts in Tourist Studies*. London: SAGE, 2010.
- Turizmus, képzelet, történelem c. blokk. *Aetas* 2004/3-4. (19.évf.)

Ajánlott:

- Bădulescu, Alina – Olimpia Ban: „Turismul religios.” *Amfiteatru economic*, 18 (2005): 69-78.
- Collins-Kreiner N. – Kliot N.: „Pilgrimage tourism in the Holy Land: The behavioural characteristics of Christian pilgrims.” *GeoJournal*, 50.1 (2000): 55-67
- Nolan Mary Lee – Nolan S.: *Religious sites as tourism attractions in Europe*. Oregon State University, U.S.A., 2002.
- Vass Erika: *A búcsú és a búcsújárás mint rituális dráma*. Lexika Kiadó – MTA Könyvtára, Budapest, 2009.
- Vukonic, B.: „Religion, tourism and economics: a convenient symbiosis.” *Tourism Recreation Research*, 27.2 (2002): 59-64.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. téma: A félévi szemináriumi tematika, a szemináriumi követelmények és a szeminárium menetének ismertetése	Megbeszélés	
2. téma: Kulturális turizmus és vallási turizmus kapcsolata	Beszélgetés	
3. téma: A vallási turizmus magyar, román és külföldi historiográfiája	Beszélgetés, vita	
4. téma: Vallási turizmus az ókorban	Referátumok bemutatása	
5. téma: Vallási turizmus a középkorban	Referátumok bemutatása	
6. téma: Vallási turizmus az újkorban	Referátumok bemutatása	
7. téma: Vallási turizmus a 20-21. században	Referátumok bemutatása	
8. téma: Vallási turizmus útvonalak Európában	Referátumok bemutatása	
9. téma: Európán kívüli vallási turizmus útvonalak	Referátumok bemutatása	
10. téma: Hazai vallási turizmus útvonalak I. Moldva, Havasalföld	Beszélgetés, vita	
11. téma: Hazai vallási turizmus útvonalak II. Erdély	Beszélgetés, referátum bemutatása	
12. téma: Esettanulmány: a csíksomlyói búcsú	Beszélgetés, referátum bemutatása	<i>A csíksomlyói búcsú.</i> Mester József filmjének (1994) megtekintése
13. téma: Esettanulmány: a füzesmikolai búcsú	Beszélgetés, referátum bemutatása	
14. téma: Szakrális régiók szerepe a vallási turizmusban	Beszélgetés, vita	

Könyvészet

Ahmed Z.: "Islamic Pilgrimage (Hajj) to Kaaba in Makka (Saudi Arabia). An International Tourism Activity." *The Journal of Tourism Studies*, 3.1 (1992): 35-43.

Boisvert, M.: „The pilgrimage: at the limits of the religious and tourism./ Le pelerinage: aux limites du religieux et du tourisme.” *Teoreos. Revue de Recherche en Tourisme*, 16.2 (1997): 5-9.

Barna Gábor: *Búcsújáró és kegyhelyek Magyarországon*. Budapest, 1999.

Csukovics Enikő: *Középkori magyar zarándokok*. Budapest, 2003.

De Séde, Gérard: *A fátimai csoda*. Budapest, Kossuth, 1982.

Harangozó Imre: „Mi a Te könnyeid gyermekei vagyunk...” : a füzesmikolai búcsújárás történetéhez.’ *Honismeret*, 36.4 (2008): 8-14.

Jones, Lindsay: *The Hermeneutics of Sacred Architecture: Experience, Interpretation, Comparison*. Cambridge, MA: Harvard University Center for the Study of World Religions, 2000.

Korpics Márta: „Zarándok és turista.” In: *Turizmus és kommunikáció*. Tanulmányok. Budapest-Pécs 2000.

Mohay Tamás: *A csíksomlyói püünkösdi búcsújárás. Történet, eredet, hagyomány*. Nyitott Könyv – L’Harmattan, Budapest, 2009.

Morinis, Alan (ed.): *Sacred Journeys: The Anthropology of Pilgrimage*. Westport, CT: Greenwood, 1992.

Olsen, D. H.: „Heritage, tourism, and the commodification of religion.” *Tourism Recreation Research*, 28.3 (2003): 99-104.

Prinz, Clemens: „Die Pfingstwallfahrt in Schomlenberg – Religiöse und ethnische Aspekte einer ungarischen Wallfahrt in Rumänien.” = *Ungarn-Jahrbuch - Zeitschrift für interdisziplinäre Hungarologie*. 27. Bd. 2004. 113–152. p.

Sigal, Pierre André: *Isten vándorai. Középkori zarándoklatok és zarándokok*. Budapest, 1989.

Stoddard, Robert H. – E. Alan Morris (eds.): *Sacred Places, Sacred Spaces: The Geography of Pilgrimages*. Baton Rouge, Louisiana State University, 1997.

Szikszaí Mária: *Szövegek, képek, kultúrák. Két tanulmány a szakrális művészet és a vallásos élet területéről*.

Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2010.

Tánczos Vilmos: „Adatok a csíksomlyói kegyhely búcsújáró hagyományainak ismeretéhez.” In: S. Lackovits Emőke (szerk.): *Népi vallásosság a Kárpát-medencében* I. Veszprém, 1991, 136-158. p.

Uő: „A csíksomlyói búcsújáráshely közvetlen vonzáskörzete. Térkép.” Összeállította Tánczos Vilmos. A térképet szerkesztette és rajzolta Jánosi Csaba. In: Asztalos Ildikó (szerk.): *Hazajöttünk. Pünkösöd Csíksomlyón*. Kolozsvár, Gloria, 1992, 60-61.p.

Uő: *A csíksomlyói kegyhely története*. Sepsiszentgyörgy, az Európai Idő különkiadványa, 1990.

Ajánlott:

Cohen, E.: „Tourism and religion: a comparative perspective.” *Pacific Tourism Review*, 2.1 (1998): 1-10.

Fleischer, A.: „The tourist behind the pilgrim in the Holy Land.” *International Journal of Hospitality Management*, 19.3 (2000): 311-326.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- kommunikációs készség fejlesztése
- elemzés hatékonysága
- interdiszciplinaritás
- szakmai nyelv, anyanyelv és idegen nyelv uralma

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Fogalmi és tárgyi ismeret	Írásbeli vizsga	25%
	Interdiszciplinaritás	Írásbeli vizsga	10%
	Szakirodalom ismerete	Írásbeli vizsga	15%
10.5 Szeminárium / Labor	Önálló munka	Félévi írásbeli dolgozat elkészítése egy megadott téma alapján	20%
	Fogalmi és tárgyi ismeret	Írásbeli vizsga	15%
	Szakirodalom ismerete	Írásbeli vizsga	15%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • a kötelező jellegű irodalom ismerete • min. 70%-os aktív jelenlét • alapvető fogalmak ismerete • min. 50 pont elérése az írásbeli vizsgán			